

DOI 10.36074/logos-01.08.2025.026

СТЕРЕОТИПІЗАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК СТРАТЕГІЯ РЕКЛАМНОГО ВПЛИВУ

Тур Оксана Миколаївна¹, Шабуніна Вікторія Валентинівна²,
Приходько Павло Миколайович³

---

1. доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Україна

2. кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Україна

3. здобувач освіти третього рівня
кафедри лінгводидактики та журналістики
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Україна

Анотація. У статті аналізується вплив інтернет-реклами на формування суспільної свідомості через використання стереотипів. Зазначається, що стереотипи є ефективним інструментом для швидкої передачі рекламних ідей та емоцій. Розглядається роль штучного інтелекту в сучасних комунікаціях та економіці, що зумовлює його активне відображення в рекламі. На основі аналізу української інтернет-реклами, пов'язаної зі штучним інтелектом, виділено ключові образи-стереотипи: «Розумний помічник», «Гуманізований інтелект», «Майбутнє вже тут», «Підсилювач людських можливостей», «Супергерой». Ці образи спрощують сприйняття штучного інтелекту, роблячи його більш зрозумілим для масової аудиторії, хоч і можуть обмежувати уявлення про його потенціал.

На сучасному етапі розвитку цифрових комунікацій інтернет-реклама виступає ефективним засобом трансляції образів-стереотипів, які слугують ключовим елементом у створенні переконливих і результативних рекламних повідомлень. Закономірно, що існує велика кількість досліджень, присвячених впливу реклами на свідомість потенційних споживачів через певні образи-стереотипи. Ці наукові пошуки дозволяють дійти висновку, що образи-стереотипи, які використовуються в рекламних повідомленнях, завжди миттєво прочитуються свідомістю споживача, а «рекламодавці

використовують стереотипи, щоб швидко передати ідеї, емоції чи цінності, пов'язані з продуктом або брендом, у доступній і зрозумілій формі» [2, с. 403].

Поняття «стереотип» було вперше запропоновано в 1922 році Уолтером Ліппманом, який застосував цей термін в описі своєї оригінальної концепції громадської думки. За У. Ліппманом, стереотип (від давньогрец. *στερεός* – твердий, просторовий і *τύπος* – відбиток) – це прийнятий в історичній спільноті зразок сприйняття, фільтрації, інтерпретації інформації для розпізнавання та впізнання навколишнього світу, заснований на попередньому соціальному досвіді [1, с. 126]. «...Здебільшого те, як ми бачимо річ, є комбінацією того, чим вона є, та того, що ми очікуємо знайти», – зазначає він у праці «Public Opinion» [4, с. 76].

«Штучний інтелект відіграє ключову роль у трансформації державного управління, міської інфраструктури, економіки, культури та повсякденного життя. Його алгоритми впливають на процеси ухвалення рішень, підвищують ефективність бізнес-моделей і змінюють способи комунікації між людьми та технологіями» [3]. Тож очевидно, що різні аспекти цього феномена активно відображені в сучасних рекламних повідомленнях. Провівши аналіз сучасної вітчизняної реклами в мережі «Інтернет», пов'язаної зі штучним інтелектом, ми виділили низку найбільш яскраво експлуатованих рекламних образів-стереотипів, які формують суспільне сприйняття ШІ, часто спрощуючи його сутність до зрозумілих, але не завжди повних, форм, як-от:

1. *Образ «Розумний помічник», або «Персоналізований експерт».* Стереотип – ШІ завжди має відповідь, не помиляється, працює миттєво й без вихідних. Цей стереотип експлуатує ідею ШІ як ідеального, завжди доступного асистента. Він часто зображується як невидима сила або дружній інтерфейс, що полегшує повсякденні завдання. Цей образ-стереотип часто супроводжується повідомленнями типу «Ми подбаємо про ваші рутинні справи», «Отримайте індивідуальні рекомендації», «Зробіть ваше життя легшим». Такі образи постають із реклами банківських додатків із ШІ-аналізом витрат, сервісів для вивчення мов з адаптивними програмами, платформ для рекомендацій контенту.

섹션 17.

PHILOLOGY AND JOURNALISM

2. *Образ «гуманізованого інтелекту».* Стереотип – ШІ розуміє людину на емоційному рівні, «піклується» про клієнта. ШІ позиціонується майже як людина – з емоціями, голосом або обличчям (часто жіночим або нейтрально привабливим) та здатністю до співчуття. ШІ розуміє людину на емоційному рівні, переймається проблемами клієнта. Такі образи часто асоціюються з рекламними роликами в банківській сфері, телемедицині, де ШІ «спілкується» як консультант або турботливий порадник.

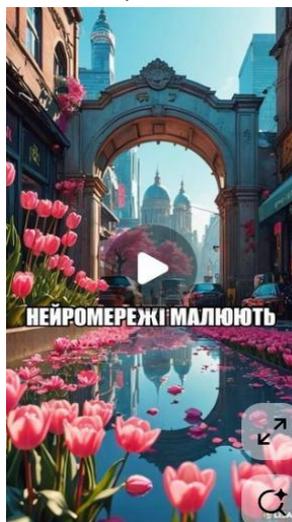

3. *Образ «Майбутнє вже тут», або «Інноваційний прорив».* Стереотип – ШІ як гарант успіху, розвитку, ефективності. Він є запорукою прогресу. Цей стереотип апелює до відчуття прогресу та футуризму. У цьому сенсі ШІ представлений як передова, майже магічна технологія, що змінює правила гри. Візуалізується цей образ так: високотехнологічні інтерфейси, футуристичні міста, роботизовані руки, що виконують непрості операції, складні візуалізації нейронних мереж. Часто використовуються сині, білі та металеві відтінки. Стереотипи створюються на основі таких повідомлень: «Будьте на крок попереду», «Інновації, що змінять ваш світ», «Технологія завтрашнього дня, доступна сьогодні». Вони використовуються у рекламі ШІ-стартапів, що обіцяють революцію в певній галузі (медицина, логістика), а також у рекламних кампаніях нових «розумних» пристроїв.

4. *Образ «Підсилювач людських можливостей», або «ШІ як інструмент творчості».* Стереотип – ШІ є помічником у повсякденному житті та творчості.

Цей стереотип фокусується на тому, як ШІ доповнює та розширює людські здібності, а не замінює їх. Він представляє ШІ як помічника для досягнення нових висот у творчості, ефективності або пізнанні. Створенню стереотипу допомагають різні візуалізації: люди, які працюють разом із ШІ-системами, митці, що створюють цифрові шедеври за допомогою ШІ-інструментів, учені, які аналізують величезні масиви даних, – а також повідомлення типу: «Розкрийте свій потенціал», «Створіть більше, ніж коли-небудь», «Приймайте найкращі рішення з підтримкою ШІ» тощо.

5. *Образ «супергероя».* Стереотип – ШІ як рятівник людства. Менш популярний, але ефектний тип образу – надзвичайно могутній ШІ-герой, що рятує світ. Цей образ використовують креативні рекламні кампанії, переважно пов'язані з кібербезпекою, охоронними технологіями тощо.

Отже, образи-стереотипи в інтернет-рекламі спрощують сприйняття складної технології, роблячи її більш доступною та зрозумілою для масової аудиторії. Проте їхнє надмірне використання може призвести до формування

섹션 17.

PHILOLOGY AND JOURNALISM

обмежених уявлень про справжній потенціал та різноманіття застосувань штучного інтелекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Ослон А. (2006). Про стереотипи : виписки з книги У. Ліппман «Громадська думка». *Соціальна реальність*, 4, 125-141.
- [2] Тур О. (2024). Формування системи образів-стереотипів в інтернет-рекламі. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран. Київ : НАКККіМ, 403-404.
- [3] Тур О. М., & Шабуніна В. В. (2025). Тенденції, виклики та перспективи епохи штучного інтелекту. *Культура, інформація, комунікація: міждисциплінарний діалог* : матеріали Всеукр. наук. конф. з міжн. участю Київ : НАКККіМ, 20-23.
- [4] Lippman Walter (1949). *Public Opinion*. New York, London: The Free Press. A Division of Macmillan Publishing Co., Inc. New York; Colier Macmillan Publishers, London.